

הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

הרי שהיה מעון כדי יין וכדי שמן לא יאמר הרי הן כו'. וא"ת אפי' אין משתכר נמי לא יאמר דאסור לתרום אלא מן המוקף וי"ל דנקט משתכרות משום דבעי למיתני ספקא ואם אמר לא אמר כלום א"ר בשבחות וימים טובים איירי שמונת לתרום שלא מן המוקף כדאמר רבאשאי רבה (יבמות 97 ע"ב):

ובל דביבא דאיבא פסידא כתיבה דהא דבריהם דמיתמי נמי אסור לכתולה היכא דליכא הפסד כהן דקמי' וזשמן לא יעשה וא"כ לעיל נמי דליכא הפסד כהן שפיר אסור לכתולה אלא אמאי דקאמר לעיל דקמי' דיעבר לא אמר כלום פריך: **אלא** נתגלתה צמאי חזיא. אבל משמן לא פריך דקמי' זשמן לא יעשה אבל התרומה מלה ובי נתגלתה למאי חזיא דליכא למימר דחזיא להדלקה ומ"מ איכא הפסד כהן כיון שאין יכול להדליק בו כי נתגלתה אלא בטובה כי לר"ך שלא יגע זשמן כלל ולא כללי במקום שיש שמן: **ולא** ישקה מהן צבחה. פי' בקונטרס שמה ישמנה ואיכא סכנת נפשות ואין נראה דאפי' לזנהיה טמאה לא ישקה משום כל תשחית כדמשמע בפ"ק דע"ז (דף ל: ושם) דמוקי ה"ס הא דתניא שמונת להשקות לזנהיה זשונרא שאין קשה לה ופריך א"ה דחזירו נמי ומשני כחיש דידיה נמי כחש הדך כחיש מדפריך דידיה נמי כחיש משמע דאסור משום כל תשחית ועוד מדלא מוקי לה בכל זנהיה טמאה שאין לחוש שמה ישמנה משמע דזשכר זנהיה טמאה דקשה לה אסור משום כל תשחית ומיהו י"ל דזשכר זנהיה טמאה לא בעי לאוקומי משום דאע"ז בשופטני עסקינן שמשקין לזנהיה דבר שמתה על ידן: **אימתי** בזמן שהתחתונה מגולה. וא"ת א"כ פשיטא ליש בהן משום גילוי דהו' כשכר מגולין וי"ל דס"ד שהנחש ירא לזכא מפני הקול שהוא שומע שנופל היין ממסנת לתחתונה כדאמרין בפ"ג דע"ז (דף ל:) טיף טיף אין בו משום גילוי קמ"ל דכה"ג שראיה היין שנשפך צנת אחת לכלי התחתון אין מתיירא להיות סכור שכל קול בני אדם אלא סכור שקן מסגנין את היין:

מוסף רש"י

אין לו אלא שכרו. כשאר פועל ואין בעל הדבר משלם דמי היין (וע"ז ב"ב). הרי זה לא ישפכם. שמה יעבור אלם יין וימרו האדם בין קשר אצטעמו ויכנס שנתם מעט ויזקק בסוף שנתו אין לו פסולה (וע"ז ל"ג). ולא יובץ בהן את הבית. להשפך את העפרי ואכילתו שלא יעלה. (שם). קולית' לזכ"ה. מסנת מסגנין כלי קומיטין כמו ששוקין בעלי חיות שחיו מן קנה וכו' אקנת עליו ונתתה לו והקומיטין מסגנין למורי, יש בו משום גילוי. אם הכוונה בזה שמה דקשה להיות גילוי המפורש בכלל ששוקין (חולין י') כדי שלא נשחית חוץ משמנה חוץ זילוף לאו מילתא היא. לא תשיב והרי הפסדו (פסחים כ"ג). שותין מלוג שמכר כסלו ומולפין מלוג הנמכר בשמים נוח לקנות לוג כשתי סלעים זילוף מלקטו ונשפיה וכו' שאינו עשיר יקח יין כולו לשתייתו לוג כסלו ויין זילוף זילוף (שם). בחדש. דלון ריחו נרף ואין ריחו זילוף (שם). אתי ביה לידה תקלה. אם ישנה אלו עד שמיטין אתי למשני מיהו (שם). השתא לזילוף קא בעי ליה. וז"ל שיהא לו ריחו טוב, וככלי מאוס רמי ליה, נתמיהו (שם). ותקלה עצמה. או חישוקין לה ואסור לשהוי אל, תמי' היא (שם).

אין לו אלא שכרו. שכן היה הולך כולו לזכור והריני כמעיל מן ההפקדו ואמאי אין לו אלא שכרו כוליה דכש לישקול וזכי חמור ליכא למימר הכי דיכול להנייה הוא: **משכירות**. והכל נשפך ביחד: לא אמר כלום. אלמלא כיון דלאכיד חול לית זכו ויכיה והפקידה הוא: **כדאמר ר' ירמיה**. לקמן: **בעקל**. דדוכשא כרוך עליה חזית של דכש קשורה בעקל ולא ישפך הכל אלא מנתקף מעט מעט וליכא הפקר: הרי פירות. של מעשר שני שיש לי בתוך צימי מחוללין בו: (ב) **וכל היכא דליכא**. קנת הפסד וליכא איכוד לגמרי כי הכל דמוקמת לה בשכיל להגיל ע"י הדחק ושמה ילי: **לכפולה** לא יאמר. בתמיה: הרי שהיו לו. לז"ל: **עשר חציות של עבל**. הטוב לתרומת מעשר והוא עמא דתרומת מעשר דידיה לא חזיא לכהן לשמיה אלא לזוף ולקמיה מוקי לה בין חדש דלא חזי כולי האי לזוף דלא אליס ריחא ופסידא פורתא הוא דאיכא (א) כמו זה שיכול להגיל על ידי הדחק: ה"ג **אומר הרי הוא תרומה מעשר על השע חכרותי** (ו) **שמן**. תרומה טמאה חזי להדליק וכי מפסיד לה לכהן איכא פסידא טובה: (ב) **כשעקל בים כרוך עליה**. דלא חשיב פסידא כולי האי כגון זה שאין חזיא. ואפי"ה קמי' אומר הרי הוא תרומה אלמלא להפסד מועט לא ששור: לא ישפס. שלא יעבור עליהם אדם ייך ויכנס ארס ולא נחש כרגלו ע"י מכת כרוך וימות: (ו) **ולא יגבל בהן את הטעיט** ולא ישקה בהן לזנהיה. משום סכנת נפשות שמה ישמנה אחרי כן: **מסנת**. כלי ע"ג כלי וימותין השמרים בתוך העליון והוא ככברה והיין מסתני מאליו: יש בה משום גילוי. לר"ך לכתוב על פי שהיין מסתני והולך חישקין שמה יעבור הארס עם היין לתוך הכלי וכ"ש כשהתחתון מגולה: **שלא ערקו**. בשלא עירבו אדם וכגון כך מסנת שאין איש נוגע בה: **אבל ערקו אסור**. והכא צדק חזית כי מערה ושלי ליה מחזית למסנת מטריק ומתבלבל הארס עם היין ויולא דרך המסנת לכלי: **דמנח מידי**. כגד או שולי כברה על פי חזית ושפי ליה ומסגנו צנת. שפי לשון שופך כמו השופה יין (לתמרי) לכתבירן צנת מליעה (דף ס. ע"ש) רודי"ר: **ורבי נתמיה**. וא"י היא ד' חציות רבי נתמיה היא: **מי רמינן**. מן הטמא על הטמא: **אלא בשל דמאי**. הקילו משום דרוכ עמי הארץ מעשרין הן"ו וכבר נתעשר: **שופין מלוג כסלו ומולפין מלוג כשמים**. לשמיה אס ימלאן אל שופין מלוג יקח אכל לזוף יקח אפי' ציורק הלוג כשמים סלעים דהנאה ימירא היא: **תקלה**. לשמותן והרי היא עמאה: משפך

אין לו אלא שכרו ואם אמר אציל את שלך ואתה נותן לי דמי שלי חייב ליתן לו בשטף נחל חמורו וחמורו חבירו שלו יפה מנה ושל חבירו מאתים והניה זה את שלו והציל את של חבירו אין לו אלא שכרו ואם אמר לו אני אציל את שלך ואתה נותן לי את שלי חייב ליתן לו: **גמ'** ואמאי לימא ליה מהפקידא קא זכינא מו לא תניא ידרי שהיה מעון כדי יין וכדי שמן וראה שהן משתכרות לא יאמר הרי זה תרומה ומעשר על פירות שיש לי בתוך ביתי ואם אמר לא אמר כלום כד"ר ירמיה כשעקל בית הבד כרוך עליה ה"ג **כשעקל בית הבד כרוך עליה** ואם אמר כלום והתניא **מי שבא בדרך ומעות בידו ואנס כנגדו לא יאמר הרי פירות שיש לי בתוך ביתי מחוללים על מעות הללו ואם אמר דבריו קיימין הכא במאי עסקינן בשיכול להציל או בשיכול להציל לכתחלה אמאי לא יאמר בשיכול להציל על ידי הדחק (ב) וכל היכא דאיכא הפסידא לכתחלה לא יאמר בשיכול להציל על ידי הדחק (א) וכי הדחק (ב) וכל היכא דליכא הפסד לכתחלה לא יאמר בשיכול להציל על ידי הדחק (א) כמו זה שיכול להגיל על ידי הדחק: ה"ג **אומר הרי הוא תרומה מעשר על השע חכרותי** (ו) **שמן**. תרומה טמאה חזי להדליק וכי מפסיד לה לכהן איכא פסידא טובה: (ב) **כשעקל בים כרוך עליה**. דלא חשיב פסידא כולי האי כגון זה שאין חזיא. ואפי"ה קמי' אומר הרי הוא תרומה אלמלא להפסד מועט לא ששור: לא ישפס. שלא יעבור עליהם אדם ייך ויכנס ארס ולא נחש כרגלו ע"י מכת כרוך וימות: (ו) **ולא יגבל בהן את הטעיט** ולא ישקה בהן לזנהיה. משום סכנת נפשות שמה ישמנה אחרי כן: **מסנת**. כלי ע"ג כלי וימותין השמרים בתוך העליון והוא ככברה והיין מסתני מאליו: יש בה משום גילוי. לר"ך לכתוב על פי שהיין מסתני והולך חישקין שמה יעבור הארס עם היין לתוך הכלי וכ"ש כשהתחתון מגולה: **שלא ערקו**. בשלא עירבו אדם וכגון כך מסנת שאין איש נוגע בה: **אבל ערקו אסור**. והכא צדק חזית כי מערה ושלי ליה מחזית למסנת מטריק ומתבלבל הארס עם היין ויולא דרך המסנת לכלי: **דמנח מידי**. כגד או שולי כברה על פי חזית ושפי ליה ומסגנו צנת. שפי לשון שופך כמו השופה יין (לתמרי) לכתבירן צנת מליעה (דף ס. ע"ש) רודי"ר: **ורבי נתמיה**. וא"י היא ד' חציות רבי נתמיה היא: **מי רמינן**. מן הטמא על הטמא: **אלא בשל דמאי**. הקילו משום דרוכ עמי הארץ מעשרין הן"ו וכבר נתעשר: **שופין מלוג כסלו ומולפין מלוג כשמים**. לשמיה אס ימלאן אל שופין מלוג יקח אכל לזוף יקח אפי' ציורק הלוג כשמים סלעים דהנאה ימירא היא: **תקלה**. לשמותן והרי היא עמאה: משפך**

הגהות הב"ה

(א) גמ' על די הדחק. וכל היכא וכו' לא יאמר. חל"מ וי"ז רש"י וזו"ס לא גמרי ליה: (ב) רש"י ד"ה (ובל היכא וכו' לכתולה לא יאמר). חל"מ וי"ז זהו פי' לתוך דגס לכתולה לא יאמר וחל"מ ק"ן מתחיל הדיבור ה"ג והתניא וכו' ואמתניתין לדליל קמ"ו דקמי' דאמר ואם אמר לא אמר כלום וכו' לכתולה לא יאמר בתמיה הפ"ד לא יאמר בתמיה הפ"ד ואפי"ה מ"ה הרי שהיו: (א) ד"ה עשר וכו' לכהן לשמיה (א) כולי האי לזוף דלא אליס ריחא ופסידא פורתא הוא דאיכא (א) כמו זה שיכול להגיל על ידי הדחק: ה"ג **אומר הרי הוא תרומה מעשר על השע חכרותי** (ו) **שמן**. תרומה טמאה חזי להדליק וכי מפסיד לה לכהן איכא פסידא טובה: (ב) **כשעקל בים כרוך עליה**. דלא חשיב פסידא כולי האי כגון זה שאין חזיא. ואפי"ה קמי' אומר הרי הוא תרומה אלמלא להפסד מועט לא ששור: לא ישפס. שלא יעבור עליהם אדם ייך ויכנס ארס ולא נחש כרגלו ע"י מכת כרוך וימות: (ו) **ולא יגבל בהן את הטעיט** ולא ישקה בהן לזנהיה. משום סכנת נפשות שמה ישמנה אחרי כן: **מסנת**. כלי ע"ג כלי וימותין השמרים בתוך העליון והוא ככברה והיין מסתני מאליו: יש בה משום גילוי. לר"ך לכתוב על פי שהיין מסתני והולך חישקין שמה יעבור הארס עם היין לתוך הכלי וכ"ש כשהתחתון מגולה: **שלא ערקו**. בשלא עירבו אדם וכגון כך מסנת שאין איש נוגע בה: **אבל ערקו אסור**. והכא צדק חזית כי מערה ושלי ליה מחזית למסנת מטריק ומתבלבל הארס עם היין ויולא דרך המסנת לכלי: **דמנח מידי**. כגד או שולי כברה על פי חזית ושפי ליה ומסגנו צנת. שפי לשון שופך כמו השופה יין (לתמרי) לכתבירן צנת מליעה (דף ס. ע"ש) רודי"ר: **ורבי נתמיה**. וא"י היא ד' חציות רבי נתמיה היא: **מי רמינן**. מן הטמא על הטמא: **אלא בשל דמאי**. הקילו משום דרוכ עמי הארץ מעשרין הן"ו וכבר נתעשר: **שופין מלוג כסלו ומולפין מלוג כשמים**. לשמיה אס ימלאן אל שופין מלוג יקח אכל לזוף יקח אפי' ציורק הלוג כשמים סלעים דהנאה ימירא היא: **תקלה**. לשמותן והרי היא עמאה: משפך

הגהות מהר"ב

רנשבורג
אין לו אלא שכרו. עין לעיל דף ק"ג ע"ה מוס' ד"ה כי נמי וכו' כסוף הדבור מה שכתבו בזה:

לעזי רש"י

רודי"ר רי"ד י"ד.
לחפ"ד יין משפכים.

ליה בבלי מאוס השתא לזילוף קא בעי ליה בכלי מאוס קא מנח ליה ותקלה עצמה תנאי היא דתניא חבית של יין של תרומה שננטמאת בית שמאי אומרים תשפך

(א) פסחים כ"א. מיר ג.
חולין ק"א. (ב) יבמות ק"ו.
(ג) י"ל ש"ו. (ד) ונחמ"ל:
(ה) י"ל ר' שמעון.
(ו) י"ל ר' יוחנן. (ז) י"ל ר' יוחנן.

הגהות הב"ח
(ה) ג"מ מן הס' דא"ל
פ"ל:

גליון הש"ס
ג"מ ו"א אפסדת
בו"ר. ע"ן כה"ס
פ"ב דב"מ ק"י כ:
שם אדעתא דר"ה. ע"ן
כ"ב דף ק"ה ע"ה תוס'
ד"ה כ"ח ב"ח:

הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

קמא.

עין משפט נר מצוה

פ"א א מ"י פ"ב מה' מרומות ה"ל י:
פ"ב ב מ"י פ"ב מה' גולה ואח"כ ה"ל ז
פ"ג ע"ן פ"ד ט"ו ע"מ מ"י ר"ד ע"י ז:
פ"ד מ"י פ"ט ה"ל ג ט"ו ע"מ פ"ט ג:
פ"ה מ"י פ"ט ה"ל ד ט"ו ע"מ פ"ט ד:
פ"ו מ"י פ"ט ה"ל ז ט"ו ע"מ פ"ט ז:
פ"ז מ"י פ"ט ה"ל ח ט"ו ע"מ פ"ט ח:
פ"ח מ"י פ"ט ה"ל ט ט"ו ע"מ פ"ט ט:
פ"ט מ"י פ"ט ה"ל י ט"ו ע"מ פ"ט י:

מוסף רש"י

השפך הכל. כלומר השפך יחד ולא לזקף דילמא אדמוקף קלי קלי אפילו נז ביום אחי למשפחה (פסחים כ"ג). אמר ר' ישמעאל ב"ר יוסי. כמה שנים אחר בית הלל ובי"ת שמאי היה (שם). ובשריה השפך הכל. שאין מולפין בשדה היא לא אמרין שישאנה בנית גולפו. דלחייב אחי ביה לדי תקלה (שם). איבא דאמרי. לשיחיה מעטמא כי הא מן השדה לנית לא חיישין. אלא כיון מעשה וילוף כו' (שם). אמר לו. בני דרור. אין הברכה שלישיית מברכות. דעה שלישיית היא זו. בנית שמאי ובי"ת הלל לא הזכירו לגלות דעמא דרביה חיישין לתקלה כלל. דאי הוה אמרו הכי כ"ש אומרים בין בנית בין בשדה השפך הכל ובי"ת אומרים בין בנית בין בשדה מעשה וילוף ואח"כ נא להכריע ולומר בנית ככ"ה בשדה ככ"ה. הוה הברכה. אלא השמא דלא הזכירו בית וסדה. טעמא אחרתיה הוא ולא משום תקלה. ור' שמעאל חייש לתקלה. והיינו תנאי (שם כ"ג). דהכריע לשון ק"י מאושים הוי בשנים חולקין ונא שלישי ומכריע המשקל לחמד מן או בכל הדבר או בחליו סוה ובחליו סוה (חולין ק"ד). ע"ש באר"ח. ונזיר ג"ג. וזו שאיילה. בניתמא. שאילה גדולה שאלת (בב"ח כ"ז). יפה שאלת ואשכ"ח עליה (שם כ"ב).

לעשות וילוף אחר שימיינן מעט ועוד יש מתוך דשאני הסם דנהיהא גזירה לכתא הפסק כהן דכי היכי דהוה תרומה מעיקרא ה"נ הוה אחר שזרעה ולכן לביע חיישין לתקלה אבל הכא דאיכא הפסק לגמרי שמשפך הכל איכא מאן דלא חייש לתקלה ולפי זה קשה דקאמר בפרק כל שעה (פסחים דף ג' וס') מדליקין צפת ובשמן של תרומה שנטמאה ואמר אבי עלה משמיה דרבי יוחנן דלא פליגי אמר רב הונא לא שנו אלא פת אבל חיישין לא שמא יבא ביה לדי תקלה ורבי יוחנן אמר אפי' חיישין ומוקמינן לה בשליקתא ומאסימא מכלל דרב הונא אפילו בשליקתא ומאסימא לא הוה שרי אלמא משום תקלה מפסדי ליה לכהן לגמרי וי"ל דלא פליגי דרב הונא לא איירי בשליקתא ואיזה נמי שרי בענין זה והשתא ליכא פסידא כיון דיכול לשלקו ולמאסו ולהחזיק ביה:

הברכה שלישיית. נראה לר"י עיקר כפ"ה לדעת ג' הוא דתנאי קמאי לא גילו דעמא שיש שום חילוק בין בית לשדה אבל הוא דקולי מטליות דבמה מדליקין (שם דף כ"ט). וס' ד"ה בין הוה הברכה דרבי אליעזר קאמר בין מן המוכן בין שלא מן המוכן עמא רבי יהושע אומר בין מן המוכן כו' טעור ר"ע אומר מן המוכן עמא שלא מן המוכן טעור ובכירה (שם דף ל"ט): כהדיא חשיב ליה הברכה אי לאו משום דר"ע תלמיד הוה ועוד דהדר ביה ר"ע לגבי רבי יהושע והיהא דהתם לא ישתתף גופו בין צמחין בין זנוגין חשיבא הברכה דתנאי קמאי גילו דעמא דשייך לפלוגי בין חמין לזנוגין אבל הך דשמעמין לא גילו דעמא חשיב ליה הברכה שלישיית וכן צנוזר פ' כ"ג (דף נ"ג). וס' ד"ה (כ"ד) גבי ר"א אומר [וקיינס] הראשונים [מקלתן הן] אומרים חיי קב ענמות כו' התם נמי קרי ליה הברכה שלישיית דתנאי קמאי לא גילו דעמא דשייך לפלוגי בין תרומה לקדשים

הכל. כולה צידה: **שדה ששפך הכל.** לדממתי ליה לכו ביתא אחי ציה לדי תקלה: **אין הכרעה שלישיית מברכה.** טעם עממך אתה אומר ולא כדברי אחד מהן ששניהם לא הזכירו בית ושדה והיכי דמי הכרעה כגון אי צינת בין בשדה השפך הכל ובי"ת אומרים בין בנית ובין בשדה מעשה וילוף (ר"ש אומר נטמא בשדה השפך הכל בנית מעשה וילוף דטעמא דמרוייהו קמכרע והוה לכו לגבי בית תרי ולגבי שדה תרי והלכתא כמרי שאין עומדין דברי יחיד במקום שנים דלחרי רביס להטות כמדי (שמות כ"ג) כי הוהו דקולי מטליות דבמה מדליקין (שם דף כ"ט). אבל הכא דליניה לא גלו דעמיהו דליהו שום מידי חילוק בין בית לשדה טעמא דנפשיה קאמר: **מעבורת.** ספינה רחבה שעוברים בה רוחב הנהר: **דאפסדין כוורי כווא.** והיינו בשכרו דקמני טול דינר בשכר שאתה מפסיד כלל ותעזירי ותן לו אהו שער כמאן ומתני' נמי הוי הפסדו ויכר: **דבידים קא פסיד.** שופך את יינו בידים בשבילו: **ירד להליל.** ע"מ שיתן לו דמי שלו: **ועלה שלו מאליו מהו.** מי אמרין מעיקרא דאפקריה כהדוד דמי ומחייב לו היאך לשלומי והדר וכה דביק מריה מהפקריה או דלמא כיון דסליק: **מן שמיא רחימו עליה.** והיינו ליה דמי כאליו מת: **לויסהו.** תחבר עממא ארי והיה משמר בהמוניהם מחיות וליסטיים: **קדיס רב ספרא.** קודם שיחזיק בזה אחר שהרי הפקר היה: **לרווחא דמילתא.** שלא יהא רעורר צדק:

דורמסקיני
דרב ספרא שדר ליה חמרא ולא אכליה קדים רב ספרא וזכה ביה א"ל רב אחא מרדפתי לרבינא למה ליה למיזכי ביה נהי דכי אפקריה * אדעתא דאריה אפקריה אדעתא דב"ע לא אפקריה א"ל רב ספרא לרווחא דמילתא הוא דעבר בעא מיניה רב מרבי ירד להציל ולא הציל מהו אמר לו י"ו שאילה אין לו אלא שכרו איתביה 'השוכר את הפועל להביא

השפך הכל וב"ה אומרים תעשה זילוף אמר ר' ישמעאל ב"ר יוסי אני אכריע בבית תעשה זילוף ובשרה השפך הכל איכא דאמרו בישן תעשה זילוף ובחדש השפך הכל אמרו לו * אין הברכה שלישיית מברכה: אם אמר לו אציל את שלך וכו': אמאי גוימא ליה משמיה אני כך מי לא תניא * דהרי שהיה בורח מבית האסורין והיתה מעבורת לפניו אמר לו טול דינר והעבירני אין לו אלא שכרו אלמא אמר ליה משמיה אני כך הכא נמי לימא ליה משמיה אני כך הא לא דמי אלא לסיפא ואם אמר לו טול דינר זה בשכרך והעבירני נותן לו שכרו מושלם מאי שניא רישא וימאי שניא סיפא אמר רמי בר חמא יבצייד השולח דגים מן הים (ו) * וא"ל אפסדתני כוורי כווא: שמשך נהר חמורו וחמורו חבורו שלו יפה מנה וכו': וצריכא דאי אשמעינן קמייתא התם הוא דכי פירש יהיב ליה דמי כוליה משום דבידים קא פסיד אבל הכא דמבולא נימא אין לו אלא שכרו ואי אשמעינן סיפא הכא הוא דבסתמא אין לו אלא שכרו משום דמבולא אבל התם דבידים אימא אפילו כסתמא יהיב ליה דמי כוליה צריכא בעא מיניה רב כהנא מרב ירד להציל ועלה שלו מאליו מהו א"ל 'משמיה רחימו עליה כי הא דרב ספרא הוה קא אויל בשיירתא לוינהו ההוא ארי כל לילא קא * שדר ליה חמרא דחד כוינייהו וקא אכיל כי מטא זמניה

לנזיר ועושה פסח וצראשית הגז (חולין דף ק"ה). גבי ראשית הגז אין נוהג אלא במרובה וכמה מרובה צ"ש אומרים ששים צ"ה אומרים חמש ורבי ישמעאל אומר ארבעה וקרי נמי התם (דף ק"ה). לרבי ישמעאל הברכה שלישיית ואותה הברכה אין חשובה אפילו כהכא ודנזיר דבניה סבירא ליה למכריע פלגא כמר ופלגא כמר אבל התם לא ס"ל לא כמר ולא כמר והא דפרקין כלל הוי והא הברכה שלישיית אין הברכה ה"מ למיפך תלמיד הוא ואין הלכה כהכרעת תלמיד אבל עדיפא קפריך עלה דלאו הברכה היא כלל ואורי' הא דתניא צבידא מצרכין (בב"ב דף מ"ג): כ"ש מצרך על השמן ואח"כ על ההדס וצ"ה אומרים מצרך על ההדס תמילה וקאמר רשב"ג אני אכריע שכן זכינו לריחו ולסוכתו הדם לא זכינו אלא לריחו הלכך שמן עדיף וקאמר רבי יוחנן בגמרא הלכה כדברי המכריע לא שייכא הוה הברכה לשאר הכרעות שהנחתי לך סבירא ליה פלגא כמר ופלגא כמר אלא דמפרש טעמא דחד מינייהו וס"ל כוומיה לגמרי וכן בכל מקום שאם תנא אחד יסבור כהנא אחר לא יקרא צדק מכריע מדע מדאיטערין ר' יוחנן עלה למימר הלכה כדברי המכריע אע"ג דאיהו גופיה כבר אמר צבירה (שם דף נ"ט): כל מקום שאתה מואל שנים חלוקים ואחד מכריע הלכה כדברי המכריע ש"מ דודאי לא שייכא להיהו הברכה דשנת ודהכא ולא קרי ליה הברכה אלא מפני שהכריע דברי צ"ש על דברי צ"ה ור"ת פ"י הברכה שלישיית דור שלישיית כלומר תלמיד אתה ואין זו הברכה כדאמר ר"ע תלמיד הוה ר"ה הוה מ"ל דור שני דהיינו נמי תלמיד אלא כך היה המעשה וצנוזר (דף נ"ג). דקרי ליה הגמרא לבי"ד של אחרים הברכה שלישיית לישנא דהך צרימא דהכא נקט וא"ת צפ"ק דפסחים (דף י"ג). גבי ר' מאיר אומר אובלין כל חמש רבי יהודה אומר אובלים כל כו' ר"ג אומר חולין אובלין כל ארבע ותרומה כל חמש וקאמר בגמרא ר"ג לאו מכריע הוא דטעמא דנפשיה קאמר ולפי' הקו' ינחא אלא לפי' ור"ת אמאי לא מכריע הוא והא לאו תלמיד הוה וי"ל דלאו מכריע הוא דלא עלייהו קאי שלפניהם היה ופ"ה נראה לר"י עיקר וי"מ הכא טעמא דמשפך משום דריחא מילתא היא ואסור לזקף משום דהו כשמיה ולא משום חשש תקלה ואין נראה דא"כ לא הוי רבי ישמעאל מכריע אלא טעמא דנפשיה קאמר דקמאי לא איפליגי במיחא לתקלה ואין להקשות לפי' זה לאציי דאית ליה (ע"ו דף סו): גבי בת תיהא ריחא מילתא היא לימא דלמך כר"מ אמאי לא מייתי נמי התם אפלוגתא דאציי ורנא פלוגתא דצ"ש וצ"ה דהכא איכא למימר דאציי א"ה"ס כצ"ה ומודו צה דריחא מילתא היא ליחשב הנאה והתם לענין איסור הנאה יין נסך איירי ודוקא לענין תרומה טמאה הכא המותרת בהנאה ריחא לאו מילתא ליחשב כשמיה ואע"ג דמייתי התם היהו דתגור שהסיון כמון של תרומה והיהו דהרודה פת חמה והניחה ע"פ חצית של יין של תרומה התם ודאי אי ריחא מילתא ואסור בהנאה יש לנו כמו כן לאסור הפת לאכול לורים שנקלט מן הכמון או היין של תרומה אבל ריחא לתודיה כגון בת תיהא וחילוף לא הוי כשמיה ומותר בתרומה: [וע' מוס' ע"ו סו: ד"ה אמר רנא]: **אדעתא דאריה אפקריה כו'.** לא דמי להא דלמך באלו מציאות (בי"מ ד' כ"ד). המזיל מן הארי ומן הדוב כו' הרי הוא שלו מפני שהבעלים מתיאשים מהן דהתם ודאי שהארי צא לטרור כדמשמע המזיל מן הארי מתיאש לגמרי אבל הכא הארי היה עממה והיה מלוה אותם לשמור בהמוניהם מחיות וליסטיים רק שחיו נותנים לו לאכול מן לילה ואפשר שפעמים היה שבע ולא אכיל הלכך אין מפיקרין אלא אדעתא דאכיל ליה אריה והא לא אכיל ליה:

להביא